

UMUDDER

ULUSLARARASI MADDE BAĞIMLILIĞI İLE MÜCADELE DERNEĞİ Tarihi: 2005

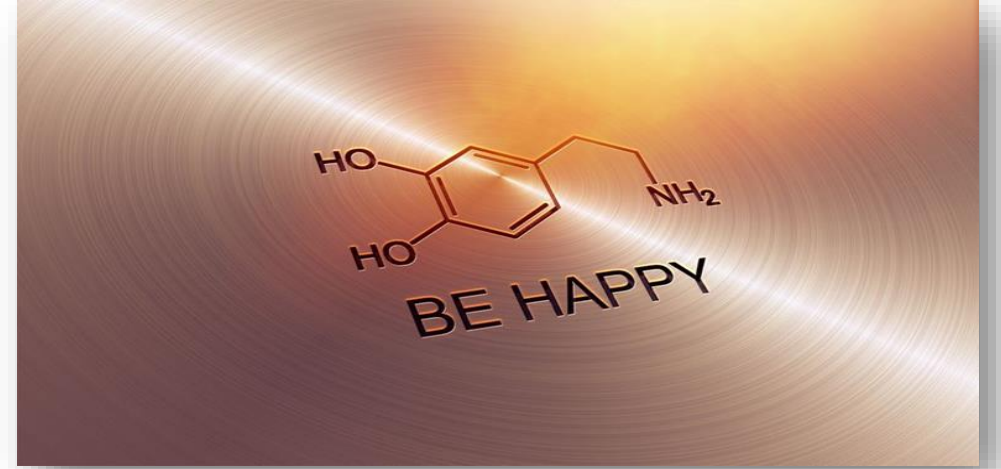
**UMUDDER madde bağımlılığıyla mücadele kapsamında
bağımlıların rehabilite edilerek topluma kazandırılması için faaliyetlerini
yürütmektedir.**

Halit Erçigit

- Bağımlılık, beyin ödülü, motivasyon, hafıza ve ilgili bağlantıların birincil, kronik bir hastalığıdır.
- Bağımlılık, karakteristik biyolojik, psikolojik, sosyal ve ruhsal belirtilere yol açmaktadır.
- Bu durum, bireyin madde kullanımı ve diğer davranışlar yoluyla patolojik olarak ödül ve/veya rahatlama arayışına girmesine sebep olur.

- Sürekli olarak kaçınma becerisinin olmaması,
- Davranışsal kontrolde bozulma, şiddetli istek,
- Kişinin davranışları ve kişiler arası ilişkilerle ilgili önemli sorunların daha az farkına varılması,
- İşlevsiz bir duygusal tepki ile karakterize edilebilir.

- Diğer kronik hastalıklar gibi bağımlılık da sıklıkla nüksetme ve iyileşme döngülerini içerir.
- Tedavi edilmediği veya iyileşme faaliyetlerine katılmadığı takdirde bağımlılık ilerleyici bir hal alır ve yetersizlik veya erken ölümlerle sonuçlanabilir.

BAĞIMLILIK

İatojenik Bağımllık

Pisişik Bağımllık

İlaç ve Madde
Bağımllığı

Morfin
Amfetamin
Barbitürad
Uçucu solvan
Alkol-tütün
Esrar
Kokain
Khat

Morfin
Uyku ilaçları
Soğuk algınlığı
ilaçları
Öksürük kesiciler

Bütün ilaçlara karşı
gelişe bilen bir
bağımllıktır

Dijital (Teknolojik) Bağımllık

Bağımlılığın etkileyen faktörlerin sadece psikolojik ve fizyolojik bir etki olduğu düşünülse;

- Gelişimsel
- Çevresel
- Sosyal
- Genetik
- Epigenetik
- Eşlik eden zihinsel bozukluklar'da bağımlılığı etkileyen faktörlerin başında gelmektedir.

- Gelişimsel dönemde yaşanan '**cinsel istismar, akran zorbalığı, internet zorbalığı vb.**' sebeplerden dolayı çocuk kendini ödüllendirme ve mutlu hissetme arzusuyla madde bağımlılığına yönelebilmektedir.

- Sapkın olan, dışlanmış bireylerde davranış bozukluğu, maddenin kolay ulaşılabilir olduğu bölgelerde yaşaması,
- Sosyal kontrol eksikliği olan bireylerde mutlu hissetme arzusu, beynin ödüllendirilmesi ihtiyacı vb. sebeplerden dolayı madde bağımlılığına yönelmektedir.

Olumsuz **yaşam koşulları, düşük sosyoekonomik düzey, ayrımcılık, sosyal dışlama, aile içindeki koşullar, akran ve arkadaş grubunun yaşam tarzları, gittiği okul, fakir ve fırsatlardan yoksun çevre etkisi** gibi nedenlerle birey kendini mutlu hissetmek için veya halüsinasyonlar görmek için madde kullanımına yönelmektedir.

- Günümüzde birçok hastalığın genlerle ilişkisi ortaya konulmuş olup benzer şekilde toplumdaki bazı bireylerin madde kullanım bozukluğu geliştirmeye genetik yatkınlığı olduğu bilinmektedir.
- Ailede genetik etki çalışmalarında özellikle birinci derece akrabalarında madde kullanan bireylerde bağımlılık oranının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İnsanlarda madde bağımlılığı ile ilgili olarak çalışılan bazı genler

- ✓ Alkali Dehidrogenaz (ADH)
- ✓ Aldehit dehidrogenaz (ALDH)
- ✓ Dopamin Reseptör (DRD2)
- ✓ Dopamin Transferaz (DAT)
- ✓ Dopamin β -hidroksilaz (D β H)
- ✓ Katekolamin O-metil transferaz (COMT)
- ✓ Monoamino oksidazda(MAO)
- ✓ Mu-opioid reseptörünü kodlayan (OPRM1)

- Madde kullanımına tepki olarak DNA metilasyonunda ve kromatin yeniden şekillenmesinde epigenetik değişikliklerin meydana geldiği de tespit edilmiştir.
- Kromatinin epigenetik durumu, kronik madde bağımlılığının gelişmesinde altta yatan bir faktör olabilir. Kötüye kullanılan bir ilacın uygulanması, transkripsiyonu düzenleyen epigenetik değişiklikleri tetikler.

- Gendeki bu değişiklikler ödölü, psikomotor aktiviteyi, uyuşturuucu isteğini ve nüksetmeyi etkileyebilir.
- Bir bireyin uyuşturuucu bağımlılığı geliştirme konusundaki hassasiyeti, kötüye kullanılan ilaçlara tepkisi veya bağımlılıklar için farmakoterapiye tepkisi kısmen **DNA metilasyonu ve histon modifikasyonları gibi epigenetik faktörlerle** belirlenebilir.

ESRAR**EROİN****KOKAİN****S. KANNABİNOİD****METAMFETAMİN****CAPTAGON****ECTASY****SENTETİK ECZA****KENEVİR****AFYON SAKIZI****SKUNK**

(WHO World drug report 2023)

1.Uyarıcılar	Uyanıklığı, dikkati, enerjiyi, kan basıncını, kalp atış hızını ve solunum hızını artıran ilaçlar -Kısa vadeli etkiler: Artan uyanıklık, dikkat ve enerji; artan kan basıncı ve kalp atış hızı -Uzun vadeli etkiler: Kalp sorunları, psikoz, öfke, paranoya
2.Merkezi sinir sistemi depreyanları	Beyin aktivitesini yavaşlatan ve anksiyete ve uyku sorunlarının tedavisinde faydalı olan ilaçlar -Kısa vadeli etkiler: Uyuşukluk, geveleyerek konuşma, zayıf konsantrasyon, kafa karışıklığı, baş dönmesi, hareket ve hafıza sorunları, kan basıncında düşüş, nefes almada yavaşlama. -Uzun vadeli etkiler: Bilinmiyor
3.Halüsojenler	Gerçeklik algısını bozan maddeler -Kısa vadeli etkiler: Artan kalp atış hızı, mide bulantısı, yoğun duygular ve duyuusal deneyimler, zaman algısında değişiklikler -Uzun vadeli etkiler: Konuşma sorunları, hafıza kaybı, kilo kaybı, kaygı, depresyon ve intihar düşünceleri

4.Alkol	Bir depresan, yani merkezi sinir sisteminin işlevini yavaşlatır -Kısa vadeli etkiler: Engellemelerin azalması, geveleyerek konuşma, motor bozukluk, kafa karışıklığı, hafıza sorunları, konsantrasyon sorunları -Uzun vadeli etkiler: Alkol kullanım bozukluğunun gelişmesi, sağlık sorunları, belirli kanser riskinde artış
5.Kokain	Güney Amerika'ya özgü koka bitkisinin yapraklarından yapılan güçlü bağımlılık yapıcı bir uyarıcı ilaç -Kısa vadeli etkiler: Daralmış kan damarları, genişlemiş gözbebekleri, artan vücut ısısı, kalp atış hızı ve kan basıncı, baş ağrısı, karın ağrısı ve mide bulantısı, öfori -Uzun vadeli etkiler: Koku duyusu kaybı, burun kanaması, burun hasarı ve burundan yutma güçlüğü, kan akışının azalması nedeniyle bağırsak dokusunun enfeksiyonu ve ölümü
6.Eroin	Afyon haşhaş bitkilerinin tohum kabuğundan elde edilen doğal bir madde olan morfinden yapılan bir opioid ilaç -Kısa vadeli etkiler: Aşırı mutluluk, ağız kuruluğu, kaşıntı, bulantı, kusma, analjezi, yavaşlayan solunum ve kalp hızı -Uzun vadeli etki: Damarların daralması, apseler (irinle birlikte şişmiş doku), kalpteki zar ve kapakçıkların enfeksiyonu, kabızlık ve mide krampları, karaciğer veya böbrek hastalığı, zatürre.

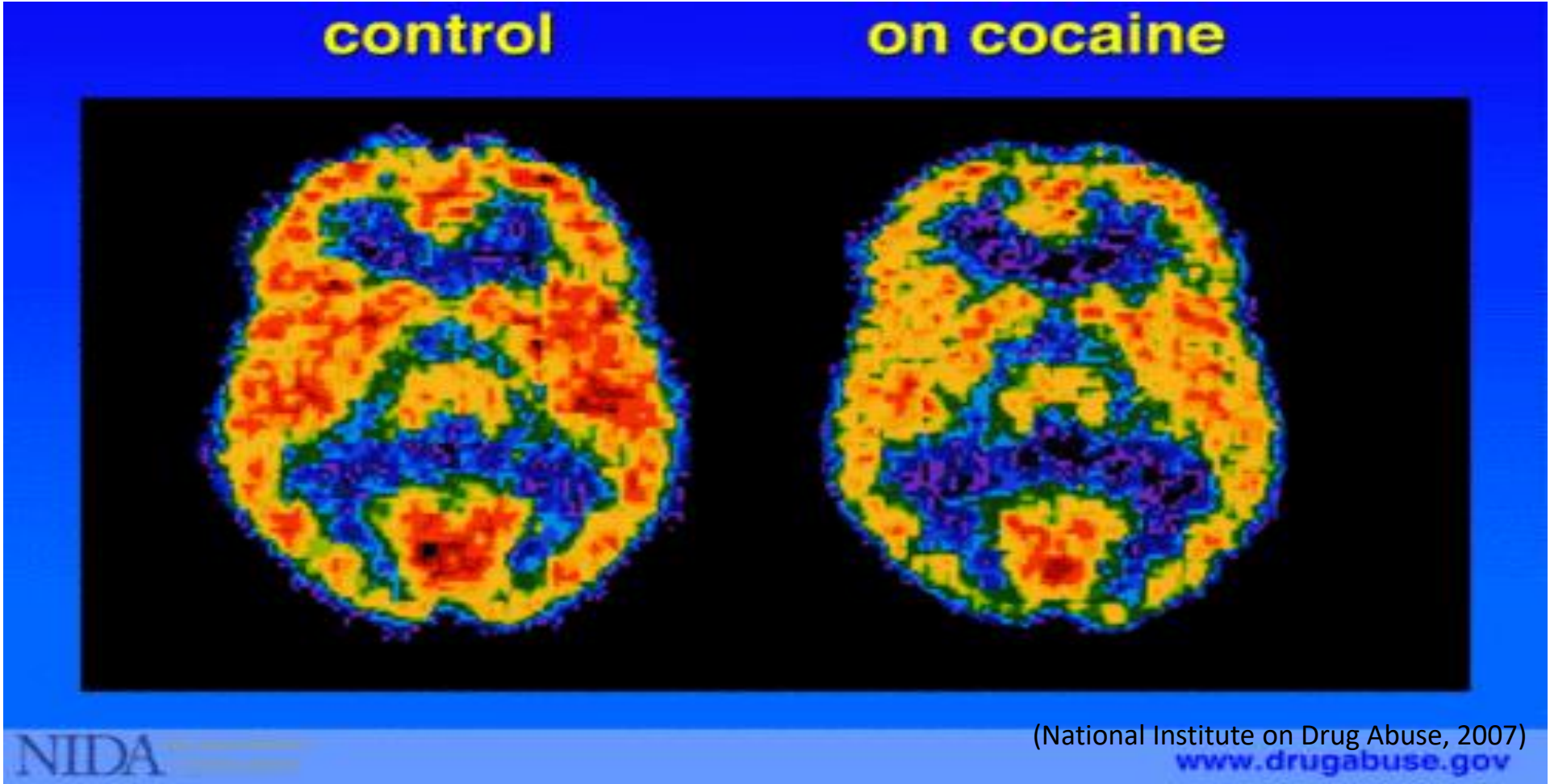

7. Metamfetamin	Kimyasal olarak amfetaminle ilişkili ancak merkezi sinir sistemi üzerinde daha güçlü etkileri olan uyarıcı bir ilaç -Kısa vadeli etkiler: Uyanıklık ve fiziksel aktivitenin artması, iştahın azalması, nefes almanın artması, kalp atış hızı, kan basıncı, ateş, düzensiz kalp atışı -Uzun vadeli etkiler: Kaygı, kafa karışıklığı, uykusuzluk, ruh hali sorunları, şiddet içeren davranışlar, paranoya, halüsinasyonlar, kilo kaybı
8. Esrar	Kenevir bitkisi Cannabis sativa'dan yapılmıştır. Temel psikoaktif (zihin değiştiren) kimyasal esrarda delta-9-tetrahidrokanabinol veya THC bulunur. -Kısa vadeli etkiler: Artan duyuşsal algı ve coşkunun ardından uyuşukluk/rahatlama; reaksiyon süresinin yavaşlaması; denge ve koordinasyon sorunları -Uzun vadeli etkiler: Ruh sağlığı sorunları, kronik öksürük, sık görülen solunum yolu enfeksiyonları
9. Opioidler	Eroine benzer kökene sahip ağrı kesiciler. Opioidler öforiye neden olabilir ve sıklıkla tıbbi olmayan amaçlarla kullanılıp aşırı dozda ölümlere yol açabilir. -Kısa vadeli etkiler: Ağrının giderilmesi, uyuşukluk, mide bulantısı, kabızlık, öfori, yavaş nefes alma, ölüm -Uzun vadeli etkiler: Yanlış kullanıldığında aşırı doz veya bağımlılık riskinin artması

- Beyin görüntüleme çalışmaları, bir ilacın kullanımı sırasında beyinde Yargı, Karar verme, Davranış kontrolü Öğrenme ve hafıza için kritik olan bölgelerdeki fiziksel değişiklikleri göstermektedir.
- Bu değişiklikler beynin çalışma şeklini değiştirir ve olumsuz sonuçlara rağmen zorlamayı ve sürekli kullanımı açıklamaya yardımcı olur.

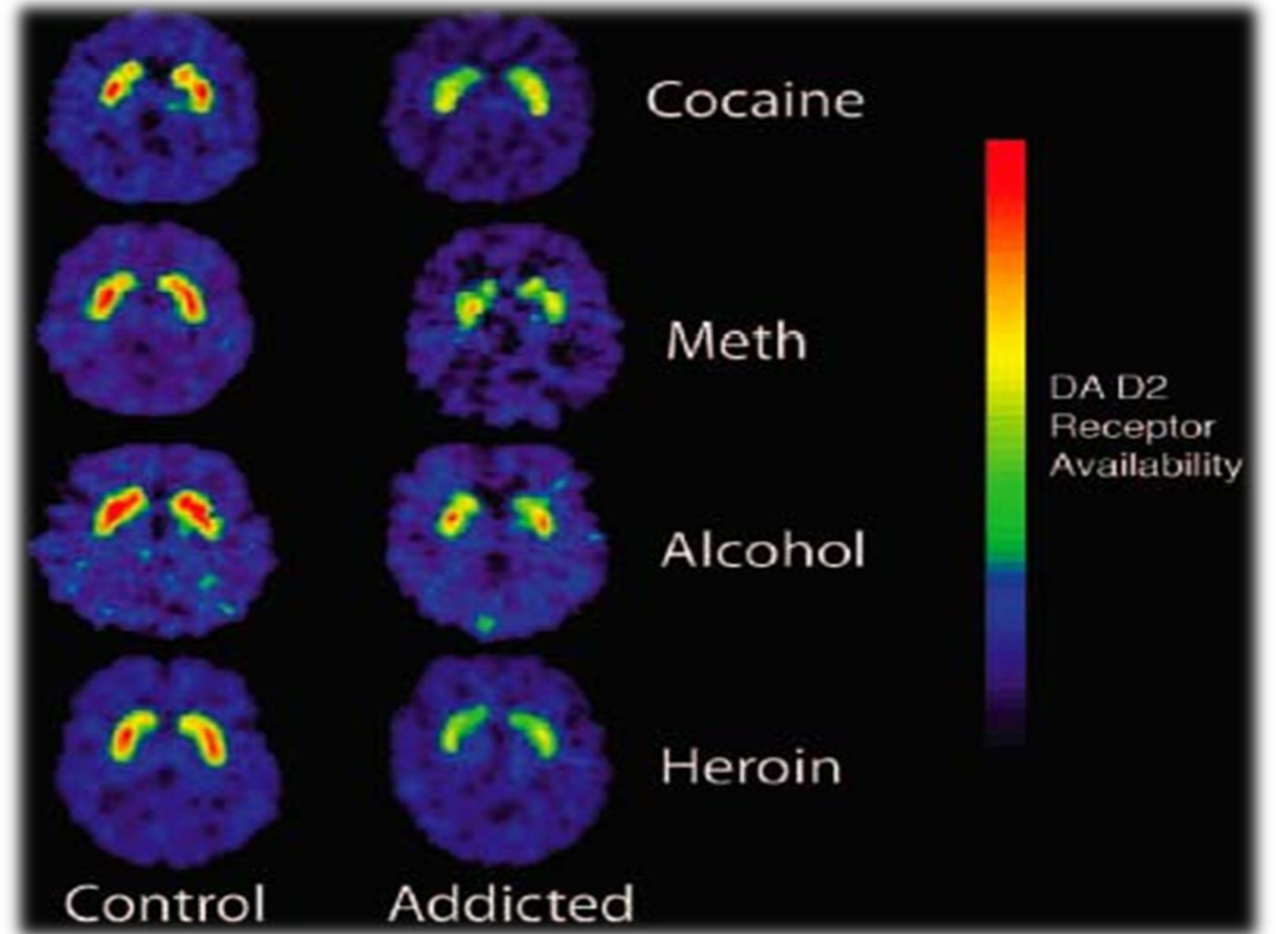
(National Institute on Drug Abuse, 2018b)

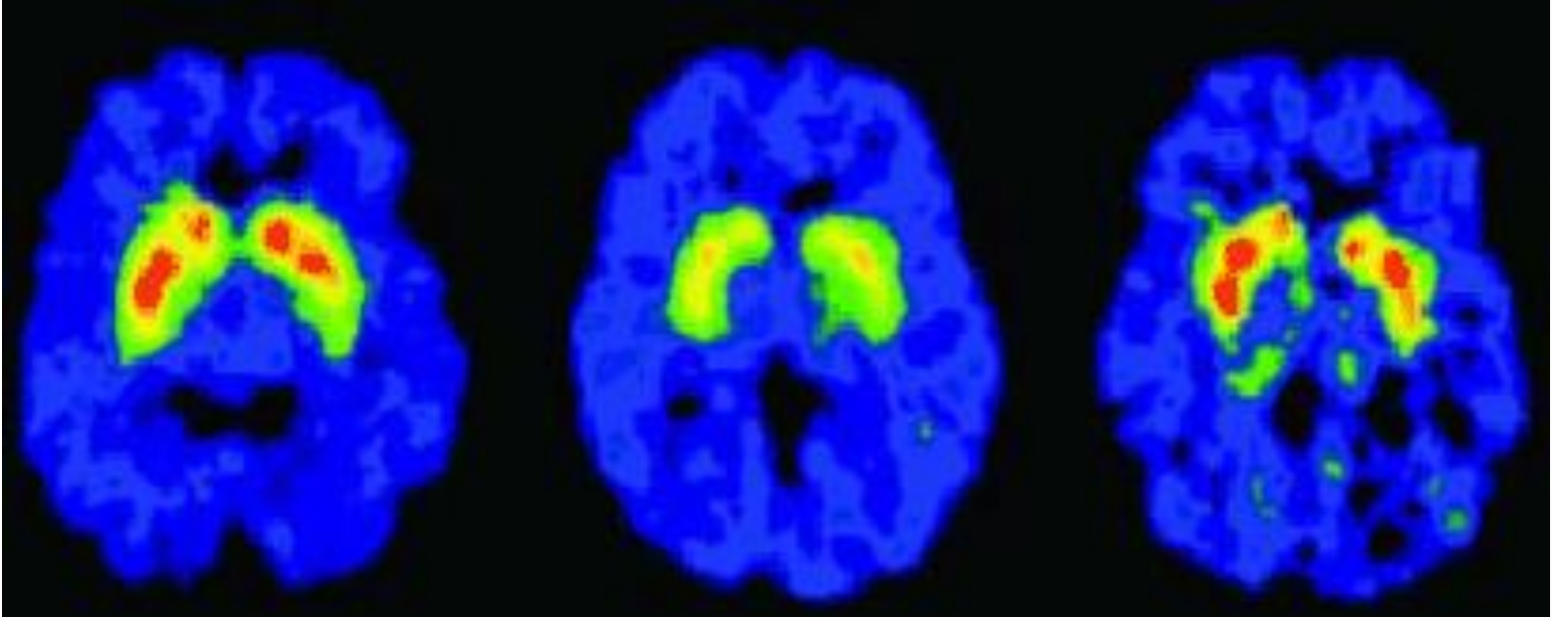

- Keyifli bir deneyim sırasında salınan bir nörotransmitter,
- Beynin ödül devresine bağlı, Hoşa giden davranışları pekiştirerek hareket eder,
- Alışkanlıkların oluşmasına yardımcı olan sinirsel değişikliklere yol açar,
- Madde kullanımı sırasında salınır ve madde ile zevkli deneyim arasındaki bağlantıyı güçlendirir.
- Keyifli deneyimi tekrarlamak için beyni eğitir.

Bağımlılık yapan maddelerden bazılarının dopamin D2 reseptörleri üzerine olan etkilerinin PET'e gösterilmesi

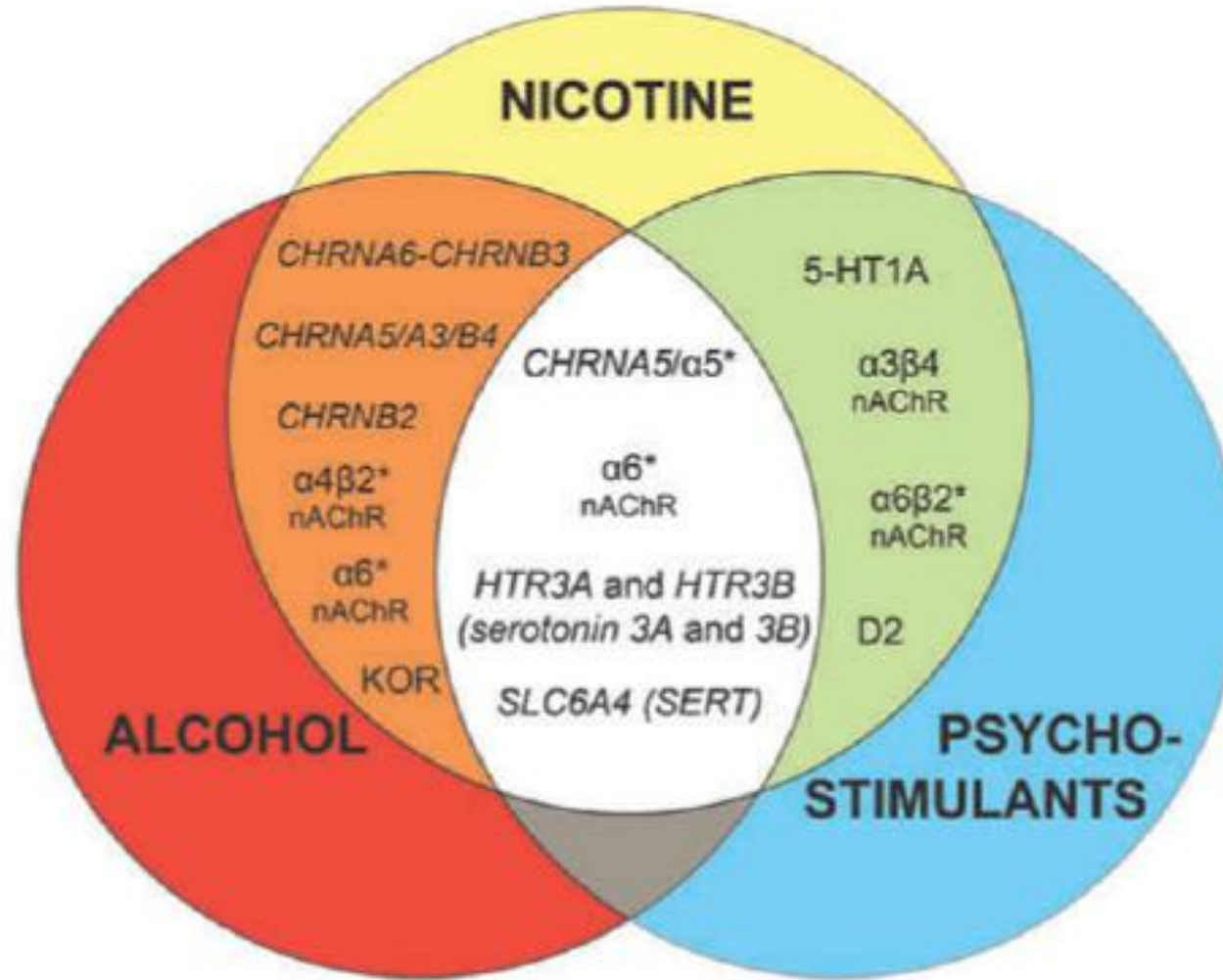

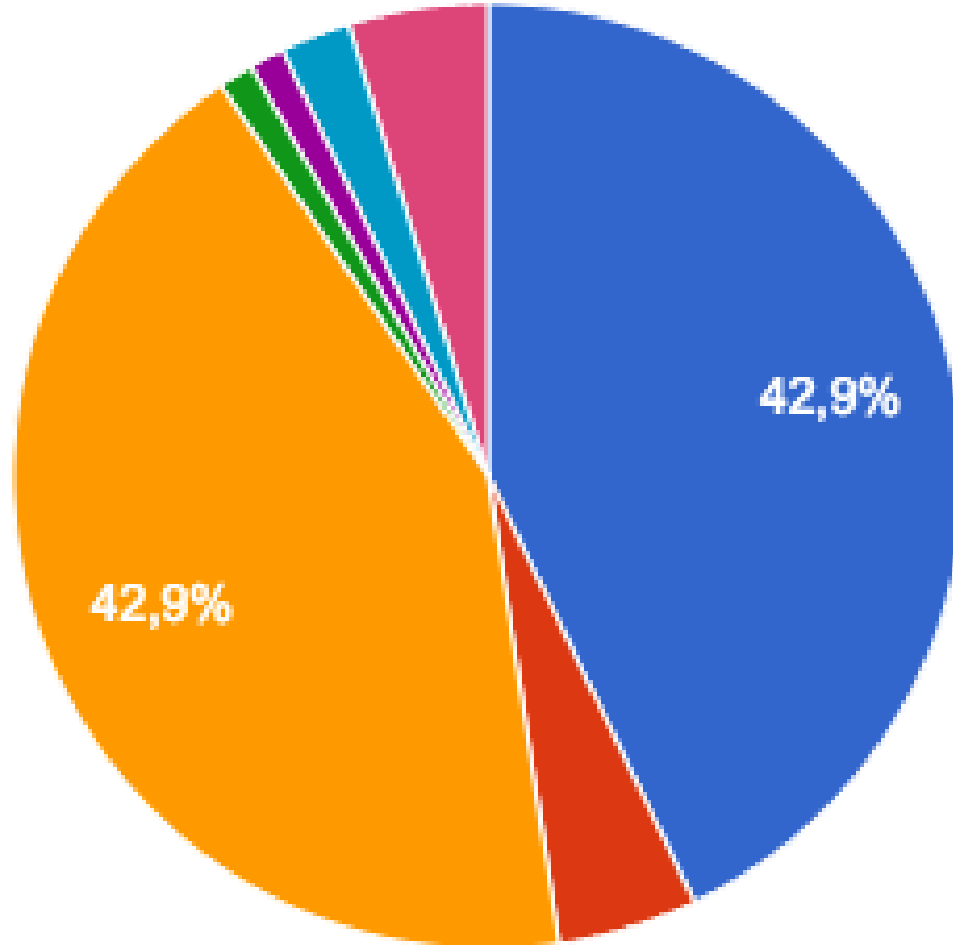
NORMAL BEYİN

**1 AY METAMFETAMİN
KULLANMAMIŞ BEYİN**

**14 AY METAMFETAMİN
KULLANMAMIŞ BEYİN**

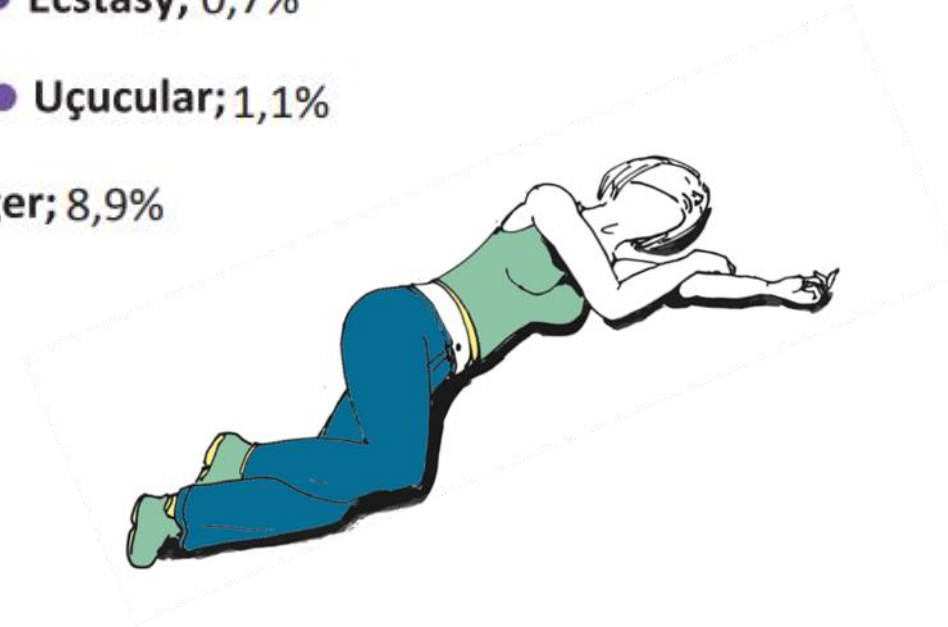
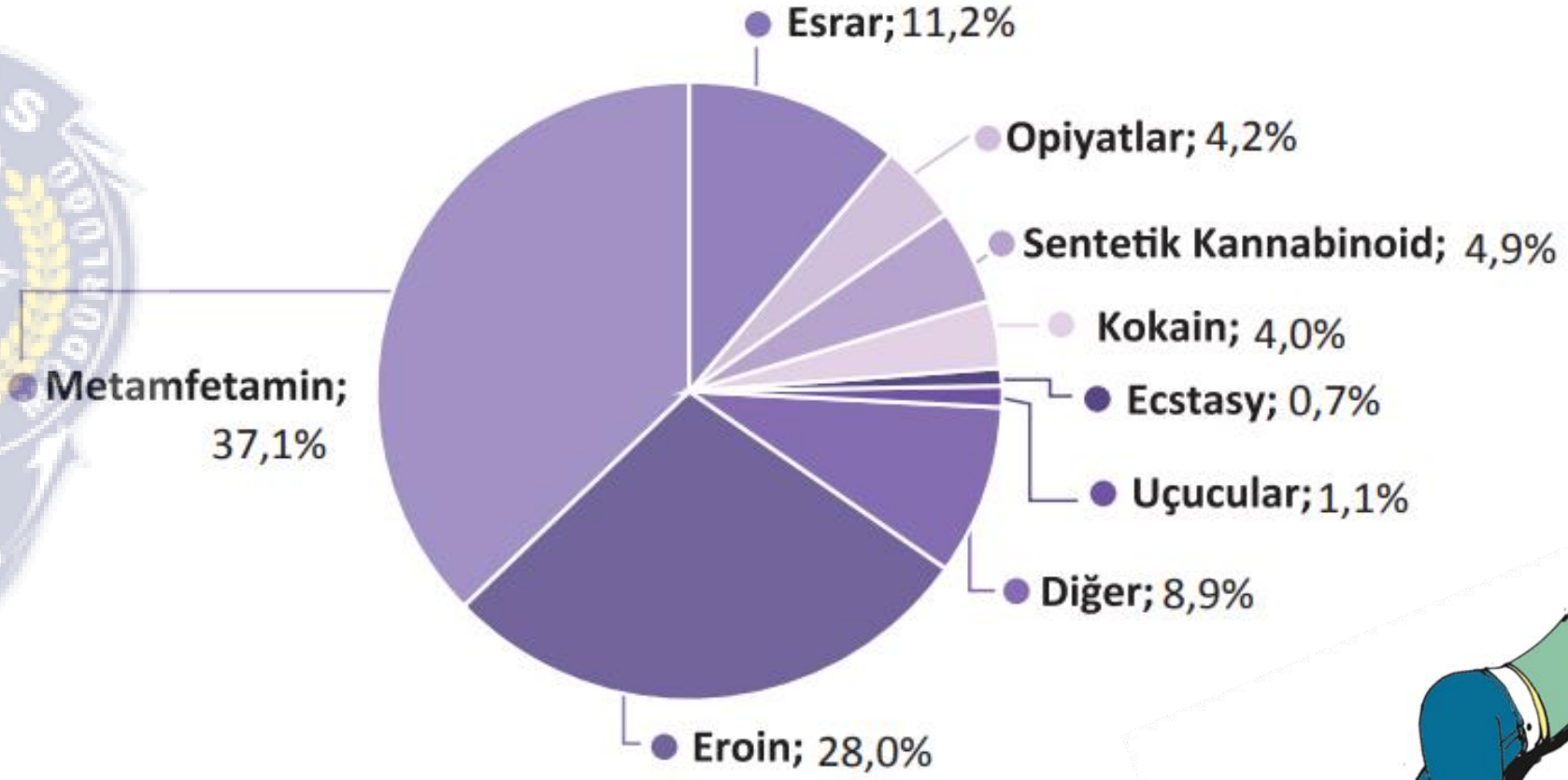

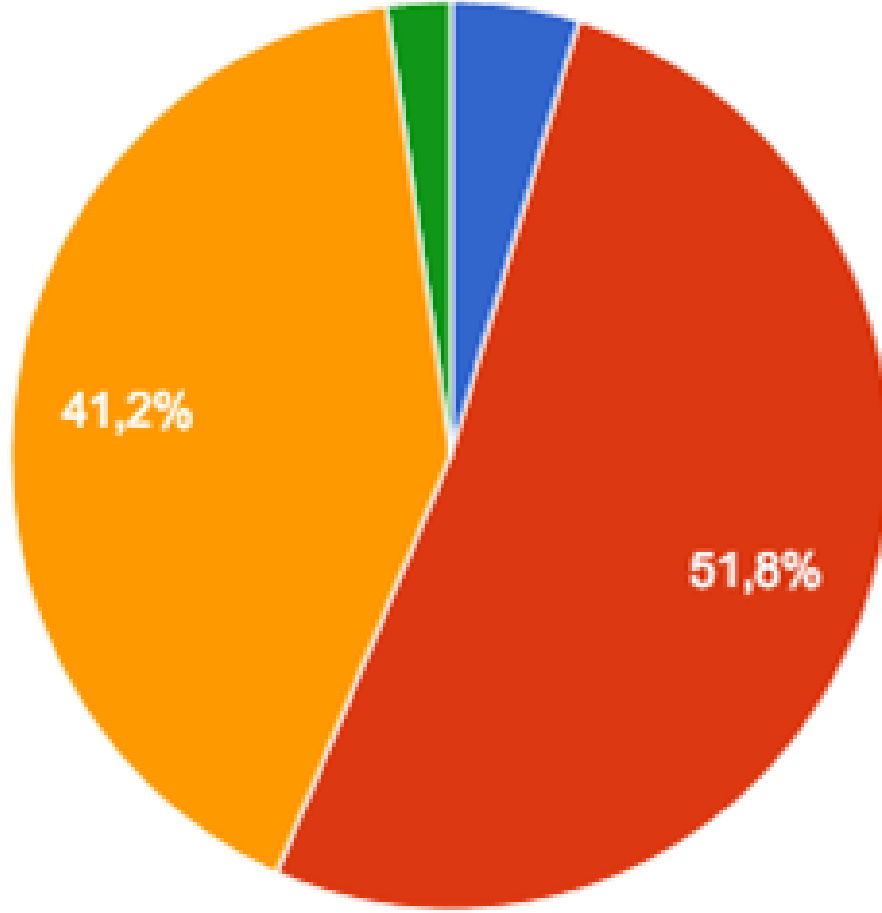
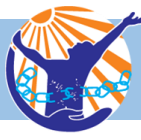
2024 yılında Emniyet Genel Müdürlüğü Raporu

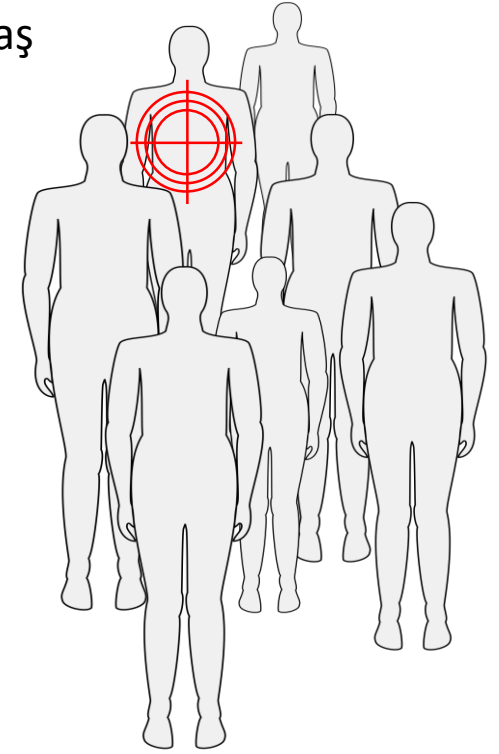
- Esrar
- Eroin
- Bonzai
- LSD
- Extc
- Kubar
- Bali

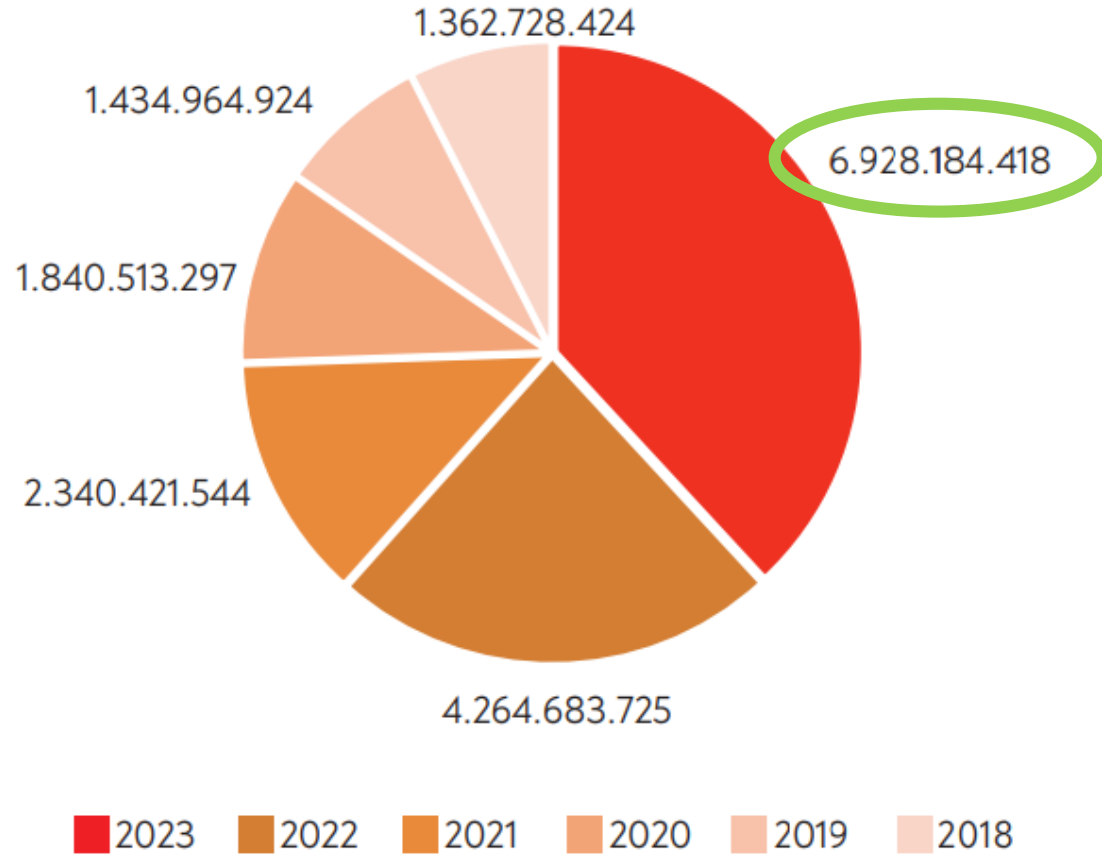

- 10 yaş altı
- 11-18 yaş
- 19-24 yaş
- 25-35 yaş

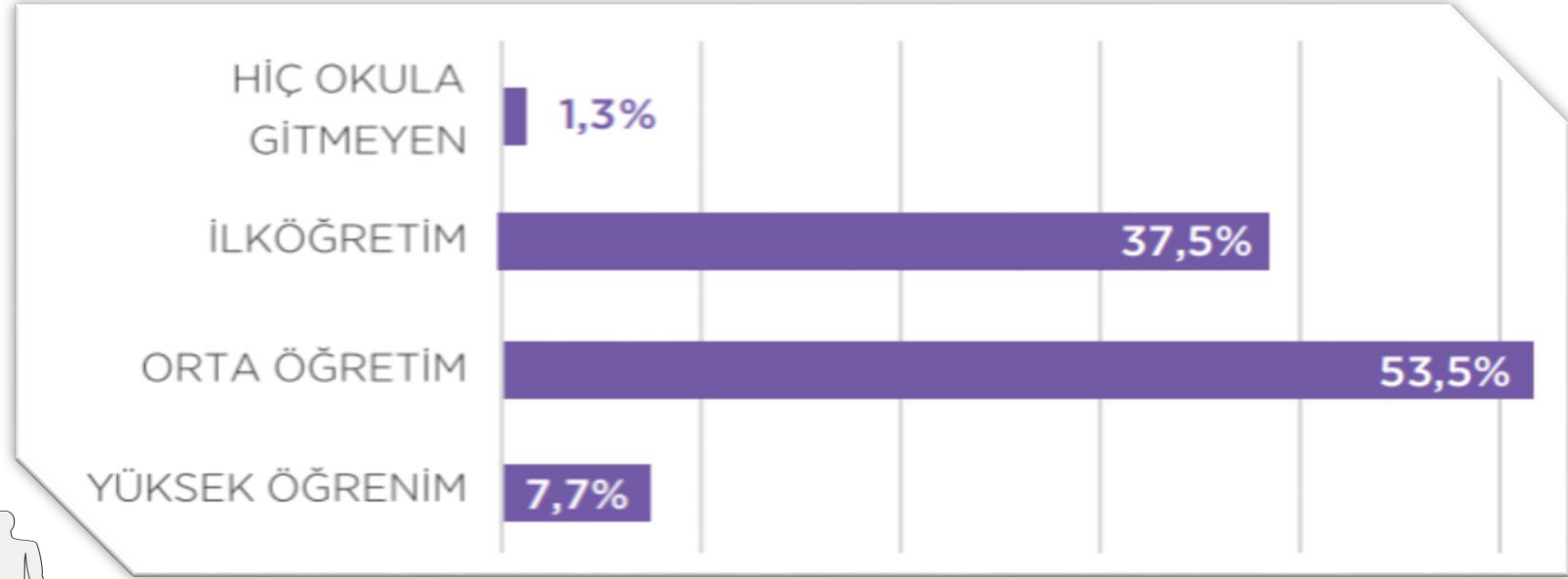
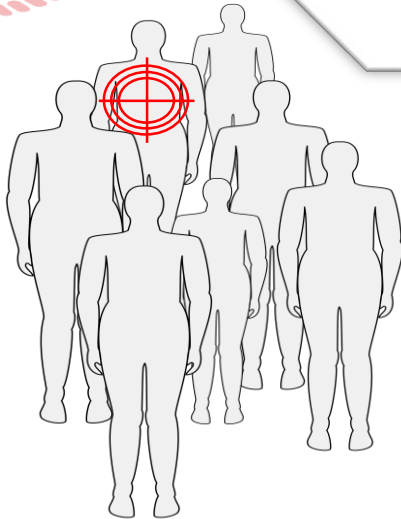

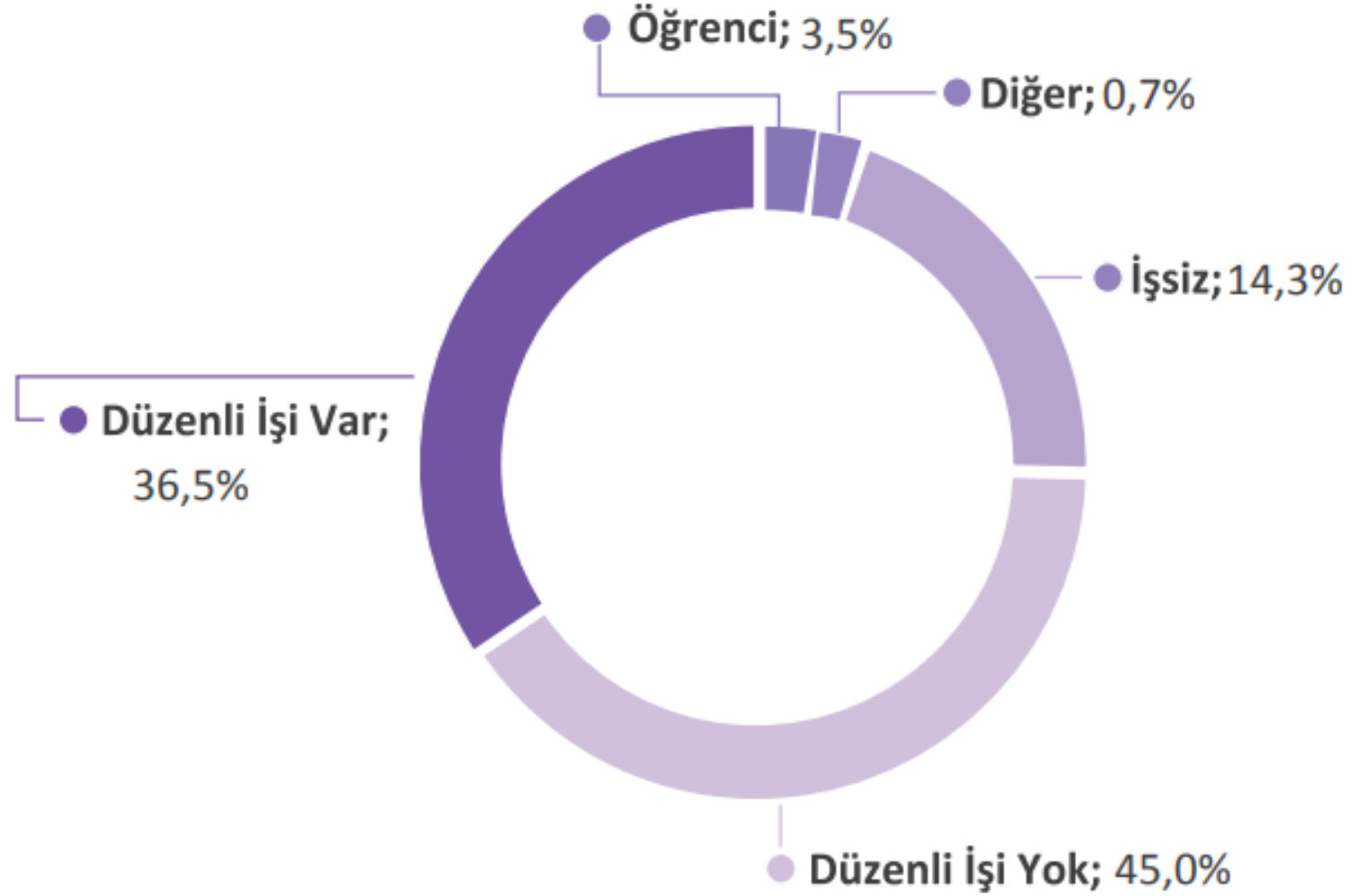
**2023 yılı kamu
harcamaları,
2022 yılına oranla
yaklaşık %62,5 artış
olmuştur.**

**2023 Yılında Madde Türlerine Göre
Tedavi Gören Hasta Sayısı**

ICD Kodları	Ayaktan Başvuru Sayısı (ICD F10-F19 Arası)	Yatan Hasta Sayısı (ICD F10-F19 Arası)
F11 (Opioid Bağımlılığı)	107.197	3.961
F19 (Birden Fazla İlaç ve Diğer Psikoaktif Madde Bağımlılığı)	144.127	9.995
F12 (Kannabinoid Bağımlılığı)	82.910	983
F15 (Kafein ve Diğer Stimulanlar Bağımlılığı)	7.329	582
F14 (Kokain Bağımlılığı)	2.927	352
F16 (Halüsinojenler Bağımlılığı)	1.463	172
F18 (İnhalant [Uçucu ve Çözücü] Bağımlılığı)	1.465	68
F13 (Sedatif ve Hipnotik Madde Bağımlılığı)	1.975	178
Toplam	349.393	16.291

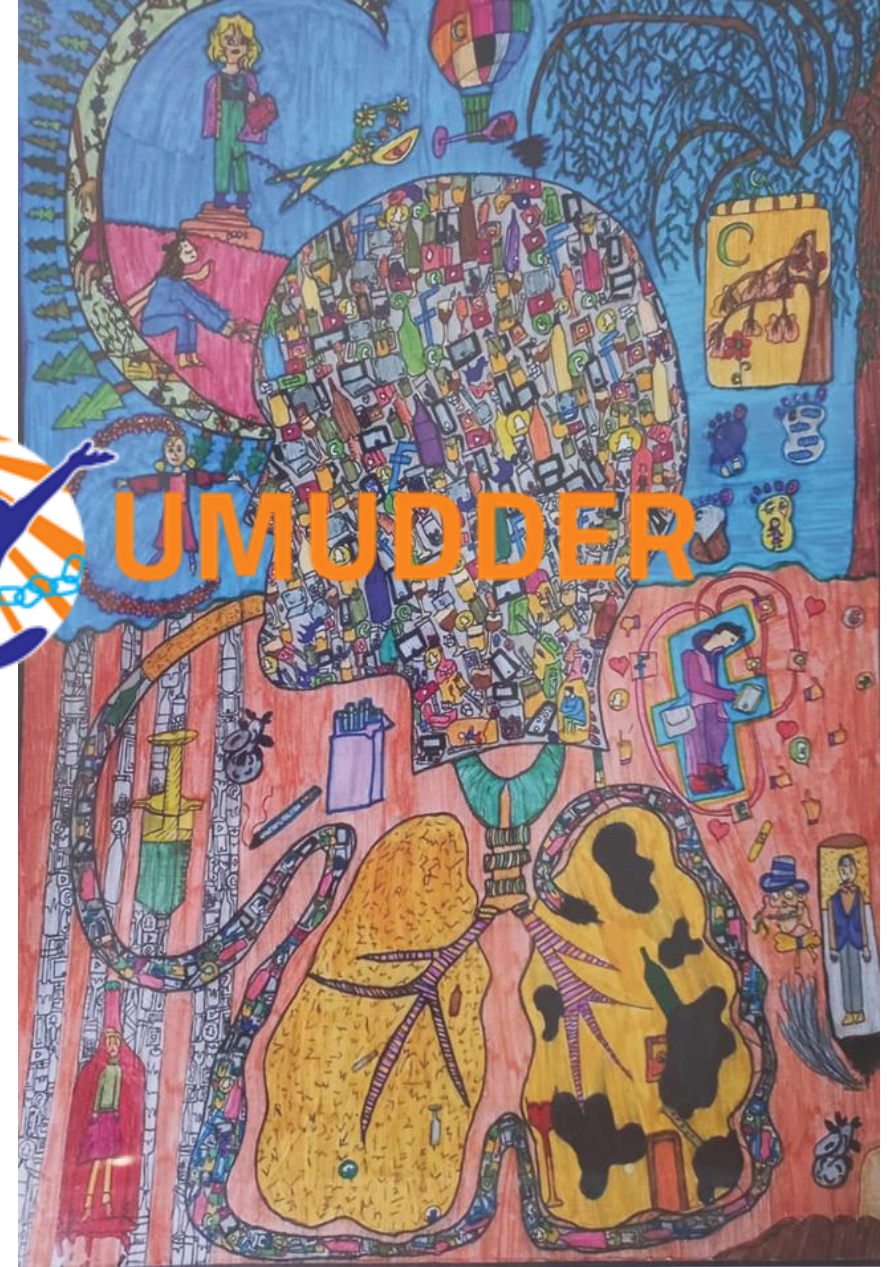

Country	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Türkiye	126	105	162	232	497	590	920	941	657	342	314	270	246	300
Finland	156	197	213	201	176	166	194	200	261	234	258	287	250	310
Netherlands	94	103	118	144	123	197	235	262	224	252	295	298	332	338
Norway	248	262	246	234	266	289	282	247	286	275	324	241	321	363
Sweden	371	373	429	480	632	675	605	643	583	555	533	462	519	474
Germany	1466	1466	1466	1466	1466	1466	1466	1466	1466	1466	1466	1466	1631	1838
Other countries	3096	2968	2923	2849	2939	3114	3134	3276	3391	3711	3818	4041	4401	4499

Ülkemizde bazı yıllarda iniş çıkışlar yaşansada **12 yıl** öncesine göre ölüm oranlarında artışta Hollanda'dan sonra ikinci sırada olması tedavi kapsamında acil tedbirler alınması gerektiği anlamına gelmektedir.

UMUDDER

- Ülkemizde ve Tüm Dünyada her yaştan insanı etkileyen madde bağımlılığı alanında yapılan teorik ve pratik çalışmalar oldukça önemli bir hale gelmektedir.
- Madde bağımlılığına yönelik verilerin ortaya konulması, araştırılması ve alana yönelik çözüm önerilerinin getirilmesi bağımlılığın tedavi ve rehabilitasyonu açısından da etkin bir rol oynamaktadır

- Günümüzde opioid kullanımı bozukluğu, dünya genelinde artan ve ciddi bir halk sağlığı sorunudur.
- Tedavi seçenekleri, opioid tedavi programlarının yerel kullanılabilirliği, hasta tercihi, etkinlik ve yan etkiler nedeniyle sınırlı kalmaktadır.

Tedavi Olmak İster Misiniz?	2024
Bağımlı değilim	44,7
Tedavi olmak isterim	29,0
Kendim bırakabileceğimi düşünüyorum	13,0
Halimden memnunum / Tedavi olmak istemiyorum	8,7
Tedavinin işe yarayacağını düşünmüyorum	2,8
Tedavim devam ediyor	1,0
Tedaviye ulaşmak zor ve özel sektörde tedavi olacak maddi gücüm yok	0,8

Akamprozat, Nalokson, **Naltrexon**, Bupronorfin

- Naltrexon beynimizde opiyat reseptörü denilen bir tür bağlantı bölgesine bağlanır böylece bağımlılık yapıcı maddenin etki göstermesini tamamen engelleyen bir etki ortaya koyar. Bu sayede birey madde etkisini yaşayamaz.
- Naltrexon maddenin etkisini tamamen ortadan kaldırır,

Disulfiram **Naltrexon**

- Naltrexon, alkol tüketildiğinde ciddi ve rahatsız edici reaksiyonlara neden olan Disulfiram gibi değildir.
- Disulfiram, alkol metabolizmasını bloke ederek mide bulantısı, kusma ve yüz kızarması gibi alkolden caydırmak için tasarlanan semptomlara yol açar.

Disulfiram **Naltrexon**

- Naltrekson ise bireyi cezalandırmaz, bunun yerine alkolün öforik etkilerini engeller. Naltrekson "alkolün bir kısmını - öforiyi, yani coşkuyu - engeller, ancak yatıştırıcı etkilerini durdurmaz." Naltrexon alkole karşı kullanma arzusunu belirgin derecede azaltır.

- Sadece ağızdan alınan hap şeklindeki formun yanında bir aylık yavaş salınımlı aşı formu ve deri altına yerleştirilen ve her gün belirli miktarlarda salınım yapan implant formları vardır.

Naltrexon etkili bir ilaç olmasına rağmen tablet ve aşı formunun kullanımında tedavinin devamlılığını aşağıdaki faktörler **olumsuz etkilemektedir.**

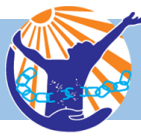
- Tedaviye ikna,
- Bağımlı Bireyin eğitim durumu,
- Mesleği ve Yaşı
- Tablet ve enjeksiyon formlarını kullanımdaki istikrarı,
- Tedavi merkezlerini düzenli ziyareti,

- Deri altına yerleştirilen ve her gün belirli miktarlarda salınım yapan formları (implant) 6 aylık formları vardır.
- Bu süre içinde kişi madde kullanımından kaçınmakta veya kullansa bile herhangi bir haz duygusu yaşamamaktadır.

SOSYAL ETKİ	İMLANT KULLANIMINA ETKİSİ	TABLET VE AŞI FORMU KULLANIM ETKİSİ
İKNA	DAHA KOLAY	ETKİLER
EĞİTİM DURUMU	ETKİLEMEZ	ETKİLER
MESLEĞİ	ETKİLEMEZ	ETKİLER
YAŞI	ETKİLEMEZ	ETKİLER
İLACI KULLANIM İSTİKRARI	ETKİLEMEZ	ETKİLER

SOSYAL ETKİ	İMLANT FORMU	TABLET FORMU	AŞI FORMU
KULLANIM	+++++	+	+++
TEDAVİ	+++++	++	++
MALİYET	+++	++	+
TEKRARLAMA	EN DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA

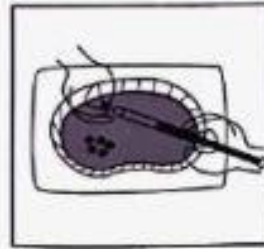
NALTREXONE IMPLANTATION PROCEDURE

7 STEPS AND 10 MINUTES OPERATION

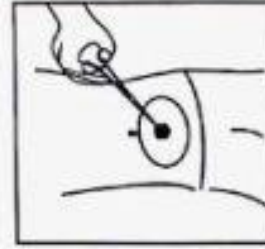
BASIC OUTPATIENT OPERATING ROOM CONFIGURATION

IMMEDIATE DISCHARGE AFTER OPERATION ELIMINATING THE NEED FOR HOSPITALIZATION

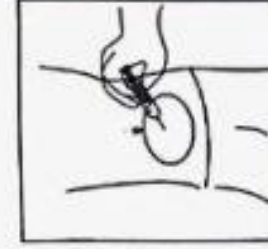
Naltrexone Implantation Procedure Instructions

1. Medicine preparation

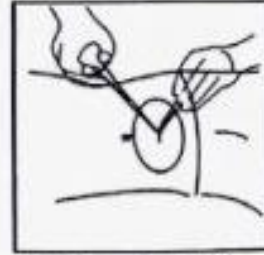
2. Aseptic disinfection

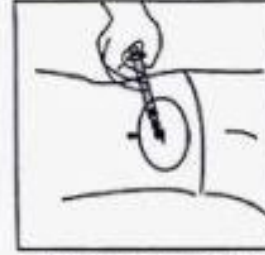
3. Local anesthesia

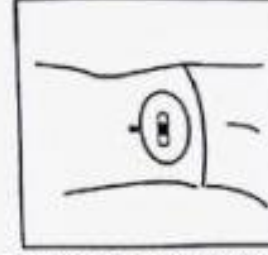
4. Incision

5. Tissue isolation

6. Drug Implantation

7. Incision bonding/suturing

- Naltrexon ayrıca, kişide alkol alma arzusunda azaltmaktadır.
- Alkol tüketildiğinde ise alınan haz çok sınırlıdır ve kontrol edilemeyen nüksetme olasılığı çok daha düşüktür.
- Naltrexon halen dünyada hem alkol hem de madde bağımlılığının tedavisinde kullanılan en etkili ilaçtır.

- Hastaların remisyonunu, iyileşmesini, refahlarının devamını ve rehabilitasyonlarını sağlamak için tedavi programlarına ve ilaçlarına erişiminde düzenlemelere ihtiyaç duyulduğu açıktır.

- Devletimizin ilaç için ayırmış olduğu bütçenin anlamlı bir şekilde kullanılması,
- Madde bağımlılığı konusunda kullanılan ilaçların etkinliğinin doğru ayarlanması,
- Hasta vücudunun gereğinden fazla kimyasal maddeye maruz kalmasını engellenmesi,

Ülkemiz farmakoekonomisinin verimli kullanılması açısından önemlidir.

- Dünyada uygulanan tüm ilaç ve tedavi yöntemlerinin ülkemizdeki madde kullanıcılarının hizmetine sunulması ve kullanılması sağlanmalıdır.
- Madde kullanımını bırakamayan kullanıcılara yönelik zarar azaltma programları devreye sokulmalıdır.
- Bilimsel temeli olan önleme etkinliklerinin sayısı artırılmalı,
- Tüm uyuşturucu bağımlılarının tedaviye ücretsiz ve hızla ulaşması sosyal devletin bir sorumluluğu olarak kabul edilmelidir.

**HAYAT DEĞERLİ
YAŞAMAYA
DEĞER**

 twitter.com/umuddernegi facebook.com/umuddernegi www.umud.org

 Umudder
Uluslararası Madde Bağımlılığı ile
Mücadele Derneği

ÇARESİZ DEĞİL, ÇARE SİZSİNİZ!